

**ÁLLAMI MÚZEUM,
KÖSZEG**

Dr. P r a h á c s M a r g i t
a Zeneművészeti Főiskola Liszt Muzeumának őre

B U D A P E S T

Igen tisztelt Kartársnő !

Bevezetőben elnézését kérem, hogy érdeklődő soraira csak most tudok válaszolni. Mint amolyan vidéki muzeum "mindenesé", ráadásul még aktív pedagógus is csak nehezen tudok időt szakítani arra, hogy levéltári kutatást is folytassak. A feltett kérdés megválaszolására pedig nemcsak a Szombathelyre áttelepített kőszegi iratanyagra, de a pannonhalmi levéltárban őrzött Chernel-naplóra is szükségem volt.

Őszintén szólva, magam is meglepődtem azon, hogy egy riporter "tulbuzgósága" milyen nagy port verhet fel, mikor a Rádió és az ujságok is átvették csemegeként a Vas Népé-ben közölt ujságcikket. Mondanom sem kell, hogy az ujságíró kissé szertelen fantáziája engem is váratlanul ért.

A továbbiakban a három kérdésre igyekszem tömör választ adni.

1./ Én sem látom semmi bizonyítékát annak, hogy a Kriehuber-féle litográfia a kőszegi hangverseny alkalmából készült volna. Az időpont azonban véletlenül egyezik, bizonyára innen eredt a téves következtetés is.

2./A kőszegi Muzeumban található reprodukció a városi levéltárból kerülhetett át a felszabadulás után. A rajta olvasható feljegyzés-"1846-ban nagy Koncertet dirigált Kőszegen, ez alkalommal a város díszpolgárává választották"- felületes szóhasználatát valóban megtévesztő. A fotokópiában mellékelte program ugyanis mást mond. Nagyon érdekelne, hogy a Zeneművészeti Főiskola gyűjteményében található képen is szerepel-e Liszt aláírása?

3./A kőszegi szereplésre és Liszt Ferenc itt tartózkodására vonatkozólag az alábbi dokumentumokkal szolgálhatok.

Kőszeg város 1846.szeptember 25-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyvében olvasható /607-608. old. /: "A kebelbéli zene egyesület azon esedez, hogy Schmidt Ágoston Urat az közönséges bécsi zene Hirlap szerkesztőjét az kebelbéli egyesület körül néhány év óta már több ízben jutalom nélküli működései tekintetéből ez városi dísz polgárnak kinevezni kegyeskednék.

Slamatinger András Tanácsnok Ur mint az kebelbéli zene-egylet igazgatója egy alkalommal szóval az irintett egylet azon kérelmét jelenté ki, mi szerint Liszt Ferencz jeles zongorást, és honfit, -ki ez f.évi szept. 27-én itt helyben rendezett hangversenybeni megjelenése és személlyes működése által az nevezett egyesület érdekét előmozdittandja, szinte dísz polgárnak méltóztatnék.

Az nemes tanács méltányolván Liszt Ferenc Urnak kitűnő tehetségeit, és abbéli hazafiai tetteivel szerzett jeles érdemeit, mi szerint az országnak több intézeteit bő adakozásával több ízben már előmozdította és felsegitette; -valamint méltányolván Schmidt Ágoston Urnak is ez kebelbéli zene egylet körül szerzett érdemeit, -az jelenlévő szószólló Urak egy alkalommal az érd.vál.Kösség nevében is annak e részbeni egybe egyezését kijelentvén- mindkettőket városi dísz polgároknak ezennel kinevezé."

Az idézett jegyzőkönyvi részlet alapján feltehető, hogy Schmidt Ágoston közvetítette a művész felé a kőszegi Zeneegylet vezetőségének óháját, hogy fellépésével tisztelje meg a város zenekedvelő lakosságát.

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Ezt látszik igazolni az a közgyűlési határozat, mely Liszt Ferencét és Schmidt Ágostont ugyanazon alkalommal választja a város díszpolgárává.

A közgyűlés szeptember 25-én folyt le, tehát 2 nappal a hangverseny előtt. Nem vitás, hogy a Tanács mint díszpolgárt köszöntötte a városba érkező művészt.

Itt tartózkodására vonatkozólag idézem Chernel Kálmán: Életpályám Története /kézirat napló/I.könyv 44.ívéről /Pannonhalmi Levéltár/ az alábbiakat.

Miután Chernel Kálmán beszámolt Liszt Ferenc soproni hangversenyéről, melyen ő is részt vett, egy oldallal később -minden közelebbi időmeghatározás nélkül ezeket írja:

"Sándorfy Jani barátom tudósítására: Hogy Liszt Ferenc hangversenyt adandó Kőszegre érkezik, a jeles művész előadásában résztveendő be-rándultam a városba. Liszt megérkezése estéjén a polgárság által nagy-szerű fáklyás zenével üdvözöltetett. Másnap a "Strucz" vendéglőben a számára rendezett közebednél mint közvetlen szomszédja nyájas, él-czektől, szellemtől késért dus társaságát élveztem, s egyuttal fenkölt gondolkozásáról, nemes lelkü irányáról meggyőződést szereztem. Ebéd végeztével pezsgőtől gőzölgő fejünk felüdítése végett barátimmal a szabadba mentünk, honnét visszatérvén Liszt szállására a "Fejér ló"-ba indultunk, hol őt Fay István gróf s Lichnovszky Othenio herceg környezetében -kit Loosról ismertem- találtunk. Ismét a kitűnő művészt elkísértük a hangverseny helyiségibe a bálházba, hol nagy számú közön-ség jelenlétében a hangverseny fényes sikerrel ment véghez, és 600 ft-ot jövedelmezett, melynek nagyobb részét helybeli jótékony czélok-ra adományozta. Az előadás után Minát haza kísértem, innét pedig a zene egyleti terembe sieltem, hol ~~honnan~~ több zenekedvelő társasá-gában zene és ének közt hajnalig mulattunk."

Eszerint Liszt Ferenc 1846.szeptember 26-án érkezett Kőszegre és a fényes fogadtatás után a "Fejér ló"-ban szállt meg. Az egykori Ma-gyar utca /ma Rákóczi ut/ végében álló emeletes vendégfogadó már a XVII.sz-ban állott, és a városba érkező előkelő vendégek elszállásolá-sára szolgált. A vendégfogadó a mult század végén szűnt meg. A másnapi hangverseny fáradalmait is bizonyára itt pihente ki, bár erről köze-lebbit a napló nem tartalmaz. Nem valószínű ugyanis, hogy a késő éjsza-kai órákban indult volna utnak. Így hát Liszt Ferenc kőszegi tartóz-kodása 1846.szeptember 26-ra és 27-re esett.

Ennyiben voltam bátor kiegészíteni Liszt Ferenc életrajzára vonat-kozo eddigi adatokat.

Nagyon köszönöm a küldött kópiát. Szabad legyen nekem is mellékel-nem a Liszt-képről készült kis könyvjelzőt. Meghívását nagyon köszö-nöm, igyekezni fogok tiszteletemet tenni.

Maradtam tiszteletteljes kézcsókkal:

Kőszeg, 1962.május hó 3.

Szövényi István
/Szövényi István/

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

Ep. 1285

